

Barnkulturplan

Kulturstrategi för barn och unga 2019-2022

Dnr 2019-000190

2019.11.11

Barnkulturplan- Norrtälje kommun

Planen är upprättad av samordnaren för Skapande skola/förskola på Kultur- och fritidskontoret 2019 tillsammans med kommunens kultursekreterare och barnkulturproducent, på uppdrag av förvaltningsdirektör Cecilia Möller och i samråd med kommunens kulturinstitutioner och Barn- och utbildningskontoret.

Planen omfattar barn både inom skoltid och på fritiden. I förskolan och grundskolan till och med årskurs nio och på fritiden tom de är 25 år.

Till Barnkulturplanen ska en Arbetsplan utarbetas som mer specifikt beskriver hur de olika enheterna arbetar med kultur riktat mot barn och unga.

Vart fjärde år skall planen utvärderas och uppdateras efter remiss hos berörda parter, enheter och nämnder.

Johanna Heissenberger - Kultursamordnare, Skapande skola/förskola samordnare
Hanna Lundmark - Barnkulturproducent
Eva Rosén-Lundqvist - Kultursekreterare

Kultur- och fritidskontoret
Centrala administrationen
Norrtälje kommun
2019-06-13

Innehållsförteckning

Inledning	3
Nationella och lokal kulturpolitiska och utbildningspolitiska mål	3
Barnkulturplanens syfte	5
Dessa mål vill vi uppnå	5
Så görs barn och unga delaktiga	6
Kommunens resurser	6
Kulturadministratörerna	7
Kultur i skola och förskola - Kommunens program för scenkonst för skola och förskola	7
Kommunens program för scenkonst för barn och unga på fritiden	8
Biblioteken i Norrtälje kommun.....	8
Roslagens Kulturskola	9
Norrtälje konsthall	9
Norrtälje museer	10
Ungdomshuset Verket	10
Ung fritid	10
Mitt lov	11
Skapande förskola och Skapande skola i Norrtälje	11
Privata aktörer	12
Scener och lokaler	12
Geografiska utmaningar	12
Mötesplatser	13
Ekonomi	13
Så följer vi upp insatserna	13
Så vill vi utveckla arbetet	14

Inledning

Nationella och lokal kulturpolitiska och utbildningspolitiska mål

Sveriges regering har sedan 1990 förbundit sig att följa FN:s barnkonvention. 2020 blir den lagstadgad vilket innebär att huvudmännen skall garantera ett grundutbud av kultur för sina barn och unga. I artikel 31 preciseras särskilt att *“barn har rätt till lek, vila och fritid och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet”*. Därmed förbinder sig staten att främja detta samt uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet. Vilket är vägledande för arbetet med kultur för barn och unga inom Norrtälje kommun.

Likaså följer arbetet avsett för barn och unga i Norrtälje den Nationella Biblioteksplanen 2:0 och den lokala biblioteksplanen för Norrtälje kommun, beslutad för åren 2019-21. Norrtälje kommun ingår i Region Stockholm. Ett prioriterat mål i deras *Kulturstrategi för Stockholmsregionen*, som kopplar till deras regionala utvecklingsplan *RUFS 2050*, är att *“bidra till att möjliggöra kulturupplevelser och eget skapande för invånare i hela länet, särskilt för barn och unga”*.

Kultur och fritidskontoret har i kommunens politiska inriktningsprogram *Allians för Norrtälje kommun program 2019-2022* fått uppdraget att arbeta med att: *utveckla kulturutbudet inom skola, vård och omsorg*. Denna *Barnkulturplan* är ett led i detta och syftar till att synliggöra barnkulturverksamheten i kommunen och träffa gemensamma överenskommelser för måluppfyllelse mellan de kommunala aktörer som är involverade i barns och ungdomars kulturella liv.

Kultur och fritidsnämndens verksamhetsidé (*Verksamhetsplan 2020-22 Kultur- och fritidsnämnden*) är att *“tillgodose den enskildes kulturella demokratiska, sociala och fysiska välfärd”* genom att verka för *“att alla invånare i hela kommunen ska få möjlighet att bedriva kultur- och fritidsaktiviteter”*. I sitt arbete prioriterar nämnden verksamheter riktade till barn och unga för att *“uppmäna dem att närma sig intresseområden som ger stimulans och ett framtida rikare liv”*.

Ett nytt *Kultur och fritidspolitiskt program* kommer i december 2019. Det nya programmet följer nämndens verksamhetsplan 2020-22 och preciserar att *“I vårt arbete prioriterar vi verksamheter riktade till barn och unga”*. *“För att säkerställa barn och ungas utveckling vill kultur- och fritidsnämnden vidareutveckla samarbetet med olika aktörer lokalt. Förskola, skola, musik- och kulturskolor ska vara lika självklara samarbetspartners som ideella kulturskapare och kulturföreningar. Kultur- och fritidskontoret har kompetens och resurser för att bidra till barn och ungas kulturupplevelser och bildning. När barn och unga ges möjlighet att delta i och själva skapa kultur utvecklas de inte bara som individer – hela kommunen görs mer levande kreativ och i förlängningen bidrar det även till det demokratiska samhället.”*

“Skolan är en prioriterad framtidsfråga i Norrtälje kommun. Genom kunskap ges alla barn en biljett till ett liv som de själva kan styra över. Kunskap är också nyckeln till en ljus framtid för både barnen och kommunen, Barn- och skolnämnden vill förbereda kommunens barn och ungdomar för yrken och livsstil som delvis inte finns idag, och som kan finnas var som helst i världen”, (Verksamhetsplan 2019-2021 Barn- och skolnämnden).

Skolans verksamhet styrs av de nationella styrdokumenterna som är skollag, skolformsförordningar, läroplaner, program mål (för gymnasieskolan), kursplaner och betygs kriterier samt från 2020 av målen i FN:s barnkonvention.

Förskolorna arbetar idag utifrån Läroplan för förskolan, Lpfö 18 där det står att:

..förskolan ska främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande samhällsmedlemmar.

...förskolan ska ge varje barn förutsättning att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.

Förskolan ska sträva efter att varje barn:

- *utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa,*
- *utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.*

(...) Arbetslaget ska ge barn möjlighet att lära känna sin närmiljö och de funktioner som har betydelse för det dagliga livet samt få bekanta sig med det lokala kulturlivet.

Skolorna arbetar utifrån Läroplan för skolan, Lgr 11 där det står att skolans uppdrag är att:

- *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem*
- *Skolan ska främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer*
- *Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig*

I skolans mål står det att skolan ska ansvara för att varje elev:

- *kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv,*
- *kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud*
- *har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv*

Kultur- och fritidskontoret utför ett omfattande arbete riktat mot barn och unga. Detta inom ramen för sina kulturinstitutioner så som bibliotek, konsthall och museiverksamhet och genom kommunens offentliga scenkonstutbud, Mitt lov aktiviteter samt i tre uppdrag för Barn och utbildningskontoret avseende kultur inom förskola och grundskola. Dessa är, *Kultur i skolan* och *Skapande förskola* och *Skapande skola*.

Arbetet riktat mot förskola och grundskola möter upp mot flera av läroplanernas mål och skolornas krav på åtagande. Exempelvis *“att barnen ges möjligheter till inblick i närsamhällets kulturliv och ges möjlighet till eget estetiskt skapande genom att pröva, utforska och gestalta genom varierade uttrycksformer”*.

Barnkulturplanens syfte

Barnkulturplanens syfte är att säkerställa att Norrtälje kommun följer FN:s barnkonvention liksom de nationella och de lokala kultur- och utbildningspolitiska politiska målen. Planens syfte är också att synliggöra arbetet med barnkulturverksamheten i kommunen och träffa gemensamma överenskommelser för måluppfyllelse mellan de kommunala aktörer som är involverade i barns och ungdomars kulturella liv. Kultur och fritidskontoret har i *Allians för Norrtälje kommun program 2019-2022* fått uppdraget att arbeta med att: *utveckla kulturutbudet inom skola, vård och omsorg*. Denna *Barnkulturplan* är ett led i det arbetet.

En stor del av kommunens arbete med kultur riktat till barn och unga sker inom och i samarbete mellan Kultur- och fritidskontoret och Barn- och utbildningskontoret. Dessa satsningar syftar till att nå ut brett i förskola och skola och finns beskrivna i enheternas arbetsplaner. Genom denna Barnkulturplan är det arbetet förankrat inom enheterna och med dess nämnder vilket skapar likvärdighet och säkrar god kvalitet i arbetet med kulturverksamheter för barn och unga i Norrtälje kommun.

Dessa mål vill vi uppnå

Vi vill uppnå en hög nivå av kulturinslag för barn och unga i Norrtälje kommun, både på fritiden och i förskola och skolan. Kulturen i Norrtälje kommun ska ha en given plats och både vara en möjlighet och en tillgång präglad av mångfald för varje invånare och för samhället i sin helhet. Kultur, i det breda perspektivet, ska vara en självklar del i barns och ungdomars uppväxt. Kulturinsatserna skall fördelas jämt över kommunen geografiskt och avse samtliga barn oavsett kön, etnicitet, socioekonomiska förutsättningar eller funktionsvariationer.

Arbetet skall leda till att alla barns och ungas rätt till professionell kultur tillgodoses. Kulturinsatserna skall ske med stor bredd av professionella kulturuttryck med hög kvalitet så som scenkonst, musik, dans och nycirkus, litteratur, kulturarv, bild- och formkonst med flera och på väl anpassade och gränsöverskridande arenor och mötesplatser. Myndigheten för kulturanalys visar i sin rapport, (*Kulturanalys 2017*) att möjligheterna att ta del av kultur begränsas av faktorer så som individens socioekonomiska bakgrund, kön, utbildning och bostadsort. Vi vill bidra till att undanröja sådana hinder. I Norrtälje kommun ska alla barn ha fått ta del av teater, musik, dans och andra kulturformer under sin tid i förskola, grundskola och på sin fritid, både som mottagare och aktörer. Norrtälje kommun är stor till ytan och många enheter ligger långt ifrån centralorterna. Därmed har de svårt att på egen hand nå kulturutbudet i kommunen. Det är en aspekt som kommunen tar särskild hänsyn till i arbetet med kulturutbudet riktat till barn i förskola och skola. Genom att samordna stadsbidraget Skapande förskola/skola att särskilt utformas att nå ut till dem som på egen hand har svårt att nå kommunens övriga kulturutbud garanteras alla barn en likvärdig kulturupplevelse per läsår.

En forskningsstudie av Anna Duberg vid Universitetssjukvårdens forskningscentrum visade 2016 att kulturformen dans kan motverka psykisk ohälsa hos individer. Ett viktigt utvecklingsområde är att stärka elevhälsovården med särskilt fokus på att motverka psykisk ohälsa. Kultur kan vara en bro för individens utveckling inom både skolan och i samhället. Därför är även utbudet av kulturaktiviteter utanför skoltid av vikt för de ungas hälsa. Kulturens palett av varierade uttryck kan som inget annat media möta individer utifrån deras egna förutsättningar och öppna ögonen för sätt att uttrycka sig och utveckla sig som individ.

Så görs barn och unga delaktiga

Kultur och fritidsnämnden slår fast i att invånarna skall göras delaktiga i att skapa en kommun med god folkhälsa och livslångt lärande och att verksamheten skall utvecklas i dialog med invånarnas önskemål.

Inom Ung fritid och på Ungdomshuset Verket som bedriver verksamheter för unga på fritiden utformas verksamhetens evenemang i nära dialog med de unga och deras kulturinfluenser. Man har ett coachande förhållningssätt för att stärka de unga i att arrangera evenemang själva.

Barn och unga görs delaktiga i kultursatsningarna mot skolan genom skolornas kulturombud. Kulturombuden representerar förskolornas barn och skolornas elever och de ombeds att ta in synpunkter via elevråd, klassråd etcetera. *Kultur i skolan* och *Skapande förskola/ skola* har digitala utvärderingar och enkäter för både barn och personal för att öka delaktigheten. Två gånger varje läsår bjuder kommunens kulturadministratörer; barnkulturproducenten för Kultur i skolan och samordnaren för Skapande förskola/skola, in kulturombuden in till en träff för att prata igenom utbudet, utvärdera och planera framåt. Internt samverkar kulturadministratörerna sedan i en programgrupp med de övriga kulturinstitutionerna kring kulturutbudet för barn och unga.

Kommunens resurser

De kommunala resurser som finns för att realisera målen för kultur riktat mot barn och unga är dels Ung fritid, Roslagens kulturskola, Norrtälje museer, Norrtälje konsthall, biblioteken med biblioteksbussarna och kommunens program för musik och scenkonst för barn och unga. Till det kommer personella resurser inom Kultur-och fritidskontoret och Barn och utbildningskontoret.

Samverkan sker på tjänstemannanivå mellan kontoren. *Barnkulturproducenten och samordnaren för Skapande förskola/skola*, administrerar satsningen *Kultur i skolan* och stadsbidraget *Skapande förskola/skola* på uppdrag av Barn och utbildningskontoret. Barn- och utbildningskontoret skickar sitt veckobrev till Kulturadministratörerna och Barnkulturproducenten och Samordnare för Skapande skola/förskola träffar alla kommunala rektorer en gång per år.

Det finns en etablerad kultur-infrastruktur i förskola och skola genom att enheterna utser kulturombud. Alla skolor i kommunen samt merparten av alla förskolor, kommunala som fristående har i dag ett kulturombud utsett i samråd med rektor. Kulturombuden tillsammans med rektor är yttersta samarbetspartners för kommunens arbete mot förskolor och skolor.

Utöver det har kulturinstitutionerna en kulturchef som fungerar som ett nav för biblioteken, Norrtälje konsthall och Norrtälje museer. Kommunens institutioner, bibliotek, Ung fritid, Norrtälje konsthall och Norrtälje museer Kultursekreteraren, Barnkulturproducenten och Samordnaren för Skapande förskola/skola, samverkar sin programverksamhet för barn och unga genom regelbundna möten under hela året. Gruppen kallas Programgruppen, en representant från respektive enhet deltar med uppdraget att förmedla och samordna information mellan programgruppen och sin enhet. Kultursekreteraren är sammankallande.

Kulturadministratörerna

På kultur- och fritidskontoret bildar kulturesekreteraren, barnkulturproducenten och samordnaren för Skapande förskola/skola en arbetsgrupp, *kulturadministratörerna*, som samverkar i strategiskt arbete med programutbudet, utvecklingsarbete och kvalitetssäkring. De är organiserade på kulturkontorets centrala administration vilket främjar ett jämnt flöde i uppdraget gentemot enheterna inom och utanför organisationen. Kulturesekreteraren fungerar som ett paraply för all programverksamhet genom att vara sammankallande för Programgruppen. Till exempel samordnas varje sommarlov ett kulturkollo för barn och unga där de kan pröva olika kulturuttryck.

Kulturesekreteraren koordinerar offentlig scenkonst för barn. Barnkulturproducenten sätter samman kommunens program för scenkonst riktat till barn och unga inom förskola och skola kallat *Kultur i skolan*. Kultursamordnaren producerar och koordinerar centralt programinnehållet för *Skapande förskola* och *Skapande skola*. Insatserna når årligen ca 6000 grundskolebarn, drygt 2700 förskolebarn och den personal som arbetar med barnen. Förskolorna och skolorna tar idag stor del i kommunens kulturutbud. Efterfrågan på mer kultur från enheterna är stor och överstiger vida de platser som finns. Kulturombud finns på alla kommunens skol- och förskoleenheter, kommunala som privata och de representerar både personal och barn och ombeds att samla in synpunkter samt önskemål årligen.

Kulturadministratörerna arbetar aktivt med regionens länsfunktioner för musik, dans, drama och nycirkus. Att ta del av subventionerad professionell kultur säkrar hög kvalitet i utbudet och gör så att de tilldelade medlen räcker längre. För år 2020 har kommunen sökt och beviljats bidrag för KOKO- Kommunkoreograf 2020. Det är en satsning i samarbete med DIS- dans i Stockholms stad och län, region Stockholm, region Västra Götaland och Kulturrådet. Det projektet kommer att riktas både till barn, unga, vuxna och äldre.

Genom att arbeta tvärsektoriellt mellan kulturadministratörerna och elevhälsan inom Barn- och utbildningskontoret startar hösten 2019 projektet Dansa utan krav. Det är ett evidensbaserat verktyg som bygger på forskningsresultat att dans motverkar psykisk ohälsa bland ungdomar. Projektet stöds av Länsstyrelsen.

Kultur i skola och förskola - Kommunens program för scenkonst för skola och förskola

Kultur i skolan riktas till både kommunala som fristående enheter. Detta för att säkerställa att alla barn erbjuds kulturella insatser i samklang med LpFö 18 och Lgr 11. Insatsen bekostas genom ett samarbete mellan Kultur- och fritidskontoret och Barn- och utbildningskontoret. Det är en satsning i linje med en *kulturgaranti*, ett begrepp som används nationellt där politiska överenskommelser träffats kommunalt om satsningar på kultur riktade till barn och unga. Varje termin erbjuds förskolor och skolor att kostnadsfritt boka scenkonstprogram inom ramen för Kultur i Skolan. Det kan vara teater, musikföreställning, konsert, dans, nycirkus, föreläsningar eller skolbio. Erbjudandet kommer enheterna tillhanda genom katalogen "Kultur i skola och förskola" som skickas ut till samtliga enheter i början av varje termin. Utbudet, katalogen, utvärderingar och blanketter för elev- och lärarinflytande finns även på en digital plattform på Norrtälje kommuns hemsida.

Programpunkterna förläggs årligen i tätorterna Norrtälje, Rimbo och Hallstavik. Vissa terminer även i Älmsta, Bergshamra, Svanberga med flera orter. För att nå ut till så många som möjligt erbjuds ett 30-tal förskolor som ligger längst ifrån centralorterna att delta i ett

samarbete mellan Stadsbiblioteket och Barnkulturproducenten som kallas "Teater+Biblioteksbusen". Det innebär att förskolorna, ungefär vartannat år, enligt ett rullande schema, får besök av biblioteksbusen och får se en teater- eller musikföreställning inne i bussen. Utvärderingar visar att några få förskolor och skolor även bokar in kulturaktörer på egen hand för specifika projekt utöver utbudet inom Kultur i skolan. Utbudet av kultur riktat mot skolorna och förskolorna möter dock just nu inte upp mot det stora behov som finns på enheterna.

Kommunens program för scenkonst för barn och unga på fritiden

Kultur- och fritidskontoret arrangerar ett stort antal offentliga program för barn- och familj, ungdomar på biblioteken, fritidsgårdarna, Ungdomshuset Verket och på övriga mötesplatser/scener runt om i vår kommun. I möjligaste mån är programmen gratis, eller med subventionerad entréavgift, för att alla ska ha möjlighet att delta.

Kultursekreteraren planerar offentliga program för barn- och familj, ofta i samarbete med studieförbund, kulturföreningar och i samverkan med våra egna institutioner. Professionella artister och kulturaktörer anlitas för att få ett så kvalitativt högt utbud som möjligt. Kommunen samverkar även i stor utsträckning med lokala professionella aktörer inom scenkonst. Man samarbetar aktivt med regionens länsfunktioner för musik, dans, drama och nycirkus för att säkra hög kvalitet i utbudet och för att ta del av subventionerad professionell kultur.

Lovaktiviteter samordnas med övriga institutioner inom Kultur- och fritidskontoret och förläggs inom ramen för Mitt lov. Utöver det har även Kultur- och fritidskontoret ett antal bidrag som arrangörer och föreningar kan ansöka om för olika program och aktiviteter vilket öppnar upp för en bredd i kulturlivet för kommunens invånare.

Biblioteken i Norrtälje kommun

Biblioteken i Norrtälje kommun erbjuder ett stort bestånd av barn- och ungdomslitteratur, samt ett brett utbud av aktiviteter och program. Bibliotekspersonalen arbetar för att stimulera barns och ungas egen läsning och för att öka vuxnas medvetenhet om vikten av högläsning. Verksamheten på kommunens folkbibliotek riktar sig främst till barn och ungdomar utanför skoltid.

Föräldragrupper från BVC tas emot för att nyblivna föräldrar ska få höra om sambandet mellan språkutveckling och läsning. Alla nyfödda får en bok i gåva från biblioteken liksom kommunens alla 6-åringar som får en bokgåva då de besöker biblioteket eller biblioteksbusen med sin förskoleklass. Besöket är utformat som en lekfull biblioteksvisning. Förskolegrupper bjuds varje år in till speciella program där en bok/berättelse görs levande och interaktiv genom lek och upplevelse. Dessa förskoleprogram utformas utifrån någon sagofigur, författare eller något tema, t.ex. Klassiska sagor, Lennart Hellsing eller Superhjältar. Utöver detta anordnas även regelbundna sagostunder som riktar sig både till förskolegrupper och allmänhet. På stadsbiblioteket genomförs Fredagsmys varje fredag, då får barnen höra en saga och sedan se filmen som hör till sagan. Andra program för mindre barn är till exempel Sagoyoga och Babysång.

Biblioteksbusen stannar vid ett stort antal förskolor, vilket innebär att även de förskolor som ligger långt från ett fast bibliotek får tillgång till biblioteksservice. Biblioteksbusen erbjuder

även teaterföreställningar till förskolor som ligger långt ifrån centralorterna. Biblioteksbusen kommer då till förskolan och barnen får se föreställningen i bussen.

På biblioteken i Rimbo, Hallstavik och på Vaddö finns Meröppet som gör det möjligt att besöka biblioteken utanför ordinarie öppettider, detta är en fördel eftersom förskolor gärna vill besöka bibliotek under tidig förmiddag då de annars är stängda. För äldre barn och ungdomar anordnas bokklubbar/bokcirkel och Mitt lov-aktiviteter, vilket kan vara allt från bokfika eller pyssel till filmvisning eller föreläsning om gamingkulturen. På bibliotekets hemsida finns lästips och verksamheten Provläsarna. För att bli provläsare anmäler man sitt intresse på hemsidan, man får sedan en bok från biblioteket som man läser och recenserar på hemsidan.

Bokprat genomförs med syfte att visa att det finns bibliotek som eleverna kan använda även efter skoltid och för att stimulera till läsning på fritiden. Biblioteket hjälper även till med registrering och introduktion i MTM:s tjänst Legimus, där barn och ungdomar med läshinder kan ta del av ett stort utbud av ljudböcker.

Till lördagar och skollov bokas externa aktörer, så som teatergrupper, författare, illustratörer och andra kulturutövare.

Roslagens kulturskola

I Norrtälje kommun ansvarar Roslagens Kulturskola för den frivilliga musikundervisningen. I den norra delen av kommunen arbetar ett arbetslag från Roslagens Kulturskola som kallas Halvö, de har upptagningsområdet Hallstavik och Vaddö.

I Rimbodistriktet är det en fri aktör som bedriver den frivilliga musikundervisningen, Kulturskolan i Rimbo, KiR. Kulturskolorna samarbetar i viss utsträckning med olika projekt och orkesterverksamhet. Roslagens kulturskola samarbetar även men den obligatoriska musikundervisningen på många av grundskolorna och koordineras av en enhetschef från BoU, den verksamheten går under namnet MusikTeam.

Undervisningen sker utifrån elevernas ålder och kunskapsnivå i individuell undervisning och i olika ensembleformer såsom, sessiongrupper, ensembler, orkestrar, körsång.

Utöver lektionstillfällena får alla eleverna möjlighet att delta i ett flertal uppspelningstillfällen, konserter och clinics. Roslagens kulturskola arrangerar också Svenska Barnsymfonikerna två gånger per år, en nationell projektorkester för barn som är 9-13 år som träffas och spelar i en stor symfoniorkester.

Norrtälje konsthall

Konsthallen har ett gediget konstpedagogiskt program för förskola och skola, i form av en visning+ workshop till alla konsthallens utställningar. Konstpedagogen anpassar planeringen av visningarna och workshops efter ålder och tillmötesgår förskolans och skolans önskemål. Samtliga program är kostnadsfria.

I konsthallen finns även den kreativa Studion där olika arrangemang anordnas till loven. Den är även öppen för familjer, barn och ungdomar för att skapa på helger.

Inom ramen för Skapande skola får alla klasser i Åk 5 på kommunala och fristående skolor två besök inkl. workshop per läsår på Norrtälje konsthall. Likaså finns ett Skapande skola-projekt för åk 9 där klasserna i tillsammans med konstnärer på konsthallen arbetar i en film/fotoworkshop på tema identitet, "Bilder berättar".

Norrtälje konsthall ingår också i projektet "Må bra med Kultur" där unga nyanlända svenskar i riskzonen för depression erbjuds att delta i olika kulturella aktiviteter för att skapa ett bättre välbefinnande.

Norrtälje museer

Norrtälje museers nya organisation har till uppdrag att främja och stötta föreningar, museer och fristående aktörer inom kulturarvsområdet i kommunen. Organisationen anordnar även program och evenemangsverksamhet i egen regi.

Norrtälje museers målgrupp bland barn och unga är både förskola, skola samt allmänheten. Under 2019 har barn- och ungdomsverksamhet innefattat stadsvandringar för skolklasser, barn/allmänhet samt ett Skapande skola- projekt för åk 3, allt på temat minnesåret av rysshärjningarna 1719. Norrtälje museer har även genomfört ett antal program med besök på Storholmens vikingaby i samarbete med Mitt Lov, samt projektet "arkeolog för en dag", med en autentisk arkeologisk utgrävning. Aktiviteter har ordnats i samband med påsken och halloween. Norrtälje museers deltog som arrangör i Kulturkollot med kursen Tidsresan.

Ungdomshuset Verket

Verksamheten på Verket är inriktad på ungdomars eget kulturutövande på sin fritid och avsett för åldern i årskurs 9 upp till 25 år. Här finns lokaler och resurser för ungdomarna att själva utöva musik, dans i olika former samt konst så som exempelvis keramik. Verket vill ge ungdomar chansen att upptäcka, våga och prova på nytt genom att ta in olika typer av kulturaktörer inom varierade genrer till både scen och workshops, vilka är vanliga inslag i vår verksamhet. Här tillämpas "meröppet", det vill säga enskilda ungdomar eller grupper kan vara i lokalerna även då verksamheten är stängd.

Personalen fungerar som coacher för att både stötta den enskildes utövande och att sammanföra och starta grupper inom de olika intresseområdena genom att hitta samarbetspartners så som till exempel etablerade konstnärer, musiker, dansare, keramiker med flera, men också föreningar och studieförbund. En viktig del av Verkets coachande arbete är att alltid stimulera de unga att själva vara med och planera och genomföra kulturevenemang.

Ung fritid

Ung fritid har fysiska fritidsgårdar för ungdomar i åldrarna 12-17 år. De är placerade i Hallstavik, Rimbo och Norrtälje med fina lokaler som används flitigt för bland annat skapande verksamhet, dans och musiktävlingar, temakvällar med mera. Ung fritid besöker utöver det andra orter mer flexibelt och gör aktiviteter för målgruppen.

Ungdomars kulturinflenser styr upplägget av verksamheten en hel del. Sociala medier är en stor del av Ung fritids sätt att följa den digitala kulturen bland dagens ungdomar. Till exempel träffar man alla klasser i årskurs åtta varje år och pratar om kulturen runt alkohol, droger och sociala medier.

Mitt lov

Tidigare statligt bidragsfinansierad lov-verksamhet som nu drivs inom ramen för befintlig budget inom Kultur- och fritidskontoret. Mitt lov sorterar under Ung fritid som koordinerar och samordnar lovaktiviteter för barn och unga i hela Norrtälje kommun. Alla institutioner bidrar med anpassad programverksamhet till Mitt Lov.

Skapande förskola och Skapande skola i Norrtälje

Skapande förskola och Skapande skola är ett statligt bidrag från Statens kulturråd. Kommunen har en anställd samordnare som årligen söker bidragen från Kulturrådet för alla skolor i kommunen samt för de förskolor i kommunen som ligger längst ifrån tätorterna. Bidragen söks för och riktas till både kommunala som fristående enheter. Detta för att säkerställa att alla barn erbjuds kulturella insatser i samklang med LpFö 18 och Lgr 11. Norrtälje kommun har sökt och beviljats bidrag för skolan sedan 2009 och för förskolan sedan 2018.

Skapande förskola och Skapande skola möjliggör ett utökat utbud av kultur för barn och unga i förskola och skola och det sker framförallt genom workshops ute på enheterna. Alla projekt involverar barnen i eget skapande. Fokus är på det professionella mötet med projektets konstform och barnets eget utforskande och skapande.

I förskolan ges minst ett kulturprojekt per läsår till alla grupper med barn i åldern 4-5 inom de deltagande förskolorna. Bidraget riktar sig till förskolor som ligger långt ifrån tätorterna och som på egen hand har svårt att nå kommunens övriga kulturutbud. Förskolorna i tätorterna efterfrågar att även de får delta i Skapande förskola.

Alla grundskolor i kommunen omfattas av Skapande skola, kommunala- som fristående skolor. Utbudet ges till elever från förskoleklass till och med årskurs nio. Alla elever skall erbjudas minst ett obligatoriskt kulturprojekt inom Skapande skola per läsår. Varje årskurs har ett tema/konstform fastställt i en långsiktig plan. Efter tio år i grundskolan har varje elev på så sätt mött och deltagit i en mängd olika konstnärliga uttryck.

Projektet väljs ut, utformas och produceras av samordnaren specifikt för förskolan, grundskolan och särskolan. Särskild vikt läggs på att projekten skall möta höga krav på konstnärlighet, pedagogiskt innehåll anpassat för barnens ålder och varierade funktioner och behov. Ämnesintegrering uppmuntras i projektplaneringen och särskolorna ges individuellt anpassade projekt.

Kulturaktörer från olika delar av Sverige anlitas för att kunna ge de allra bästa interaktiva konstmötena för barnen. Även lokala professionella kulturutövare engageras för att styrka en långsiktig samverkan mellan skolan och det lokala kulturlivet.

Barnen bereds möjligheter till inflytande och delaktighet i planeringen och urvalet av projekt genom enheternas kulturombud.

Arbetsplaner för hur bidragsmedlen skall användas är upprättad av samordnaren för Skapande förskola/skola på Kultur- och fritidskontoret, för Skapande förskola 2018 och för Skapande skola 2019. Den följer villkoren för bidragen samt kopplar till aktuella läroplaner och kommunens planer och styrdokument. Den revideras årligen av samordnaren för Skapande skola, enheternas kulturombud och rektorer, i samråd med Barn- och utbildningskontoret. Information om Skapande förskola/ skola alla dess projekt samt boknings- och utvärderingsformulär finns samlat på en digital plattform på Norrtälje kommuns hemsida.

Privata aktörer

Det finns ett antal privata aktörer inom kulturnäringsen i kommunen som erbjuder verksamhet med kultur för barn och unga, på skoltid såväl som på fritiden. Runt om i kommunen finns Folkets hus, bygdegårdar, föreningsliv, lokala teatergrupper, museum och friluftsmuseum. Många av aktörerna söker och beviljas bidrag som stöd för sin verksamhet. Kommunen samarbetar även med den privata Kulturskolan i Rimbo, KiR, för undervisning i musik.

Samarbetet med de privata aktörerna är viktigt för att genomföra uppdraget att skapa ett levande kulturutbud som alla barn och unga kan ta del av i Norrtälje kommun.

Scener och lokaler

Tillgången till fungerande scener och lokaler är av stor vikt för att kunna erbjuda kultur till barn och unga i kommunen. Skapande förskola/ skola bedriver merparten av sina projekt på förskolorna och skolorna. Utöver det tillkommer besök på kulturinstitutioner och scener i kommunen. Kultur i skola och förskola använder främst kommunens egna scener men även scener som drivs i privat regi.

Kommunen har i egen regi ett antal scener såsom Roslagsskolans Aula, Rodengymnasiets aula, Kulturskolans orkestersonsal, scenpaviljongen i Societetsparken i Norrtälje samt Sportcentrum. En ny scen för kultur byggs i Rimbo och väntas vara färdig augusti 2020. Biblioteksbussen används även som mobil scen.

I privat regi finns bland annat Folkets Hus i Norrtälje och Hallstavik, Roslagens Sparbanks samlingshall i Norrtälje och Viby friskolas gymnastiksal, som är en flitigt använd scen.

Geografiska utmaningar

De stora avstånden i kommunen är en utmaning för barns möjlighet till deltagande i kulturutbudet. För att underlätta förskolor och skolors besök på kommunens kulturinstitutioner samordnas därför i största möjliga mån befintlig upphandlad skolskjutsverksamhet genom en central samordnare. Skapande förskola/skola förlägger till stor del verksamheterna på enheterna och arbetar i övrigt så att scenkonstprogram och skolbio turnerar i kommunen för att minimera resvägar för barnen. Satsningen "Biblioteksbusstheater" ökar tillgängligheten för de barn som bor utanför tätorterna.

Mötesplatser

I kommunal regi finns mötesplatser för barns och ungas kulturutövande på flera platser: Kommunens fritidsgårdar, ungdomshuset Verket på Rodengymnasiet, Roslagens kulturskola, Konsthallens och dess Studio, Biblioteken, biblioteksbussarna samt hos de verksamheter och föreningar som kommunen stöttar genom bidrag.

Ekonomi

Finansiering är den yttersta faktorn som sätter gränsen för hur mycket kultur som kan ges till barn och unga i kommunen.

Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel för scenkonst, bibliotek, Norrtälje konsthall, Norrtälje museer, Ung fritid och Verket, samt för bidrag och arrangörstöd till kulturverksamheter av privata aktörer samt för tillhandahållandet av scener och lokaler. Avdelningarna inom kulturförvaltningen avsätter i sin tur medel för kultur till barn och unga inom ramen för sina respektive budgetar.

Barn- och skolnämnden bekostar att administrera stadsbidraget Skapande förskola/skola i samarbete med Kultur- och fritidskontoret. Stadsbidraget står för kommunens största kultursatsning till barn och unga i skolan, vilket kan ses som en kortsiktig lösning då ett stadsbidrag inte är säkerställt över längre tid. Ett samarbete förvaltningarna emellan bekostar också programverksamheten inom Kultur i skolan.

Kulturadministratörerna på centrala administrationen söker externa bidrag så som regionala stöd från Region Stockholm, Svenska filminstitutet, Länsmusiken i Stockholm, DIS-Dans i Stockholms stad och län, för att nämna några. Kommunen använder även länsfunktionernas subventionerade utbud vilket gör att de tilldelade medlen räcker längre. Det och samarbetet nämnderna emellan bidrar till god ekonomisk hushållning.

Så följer vi upp insatserna

De kommunala institutionerna samlar in statistik på besöksantal. I samband med scenkonstprogram och Skapande skola finns en bokningslista på de skolor som deltagit, samt publikstatistik. Efter deltagande uppmanas barn och pedagoger att lämna in utvärderingar.

En sammanställning av dessa data med påföljande utvärdering görs av representanter för kulturinstitutionerna. Dess resultat ligger till grund för kvalitetsutveckling och planering av verksamheten.

Skapande förskola och Skapande skola redovisas årligen till Kulturrådet och till Barn- och skolnämnden. Publikstatistiken från Kultur i skola och förskola redovisas till Kultur- och fritidsnämnden. Övriga verksamheter redovisas genom de årliga verksamhetsrapporterna och delårsrapporterna.

Så vill vi utveckla arbetet

Ett aktivt och varierande kulturliv stärker människor och bidrar till samhällsutveckling. Kommunens resurser till Kultur- och fritidsaktiviteter ska i hög utsträckning gå till barn, ungdomar, personer med funktionsvariationer och äldre. (Allians för Norrtälje, 88 punktsprogram 2018)

Kommunens intention är redan sedan tidigare att på bred front nå ut med kultur till alla förskolor och skolor, och barn och unga är prioriterade. Biblioteksbussen+teater och Skapande skola är exempel på sådana satsningar. Kulturkatalogen samt programöversikt på kommunens hemsida, satsningen på en barnkulturproducent samt en samordnare för Skapande förskola/skola är ytterligare exempel.

Kulturinsatserna skall fördelas jämnt över kommunen geografiskt och på samtliga barn oavsett kön, etnicitet, socioekonomiska förutsättningar eller normbrytande funktionalitet. Barnkulturproducenten tillsammans med samordnaren för Skapande förskola/skola organiserar, bygger och utvecklar löpande en infrastruktur för kommunens satsningar på kultur för skolan. Målet är att det ska finnas kulturombud på alla skolor och förskolor. De digitala plattformarna för utbud och bokningar ska ständigt uppdateras och förbättras och finnas tillgängliga via kommunens hemsida.

Ett utvecklingsområde är att utöka och permanenta satsningen på Biblioteksbusstheater. Ett annat område är att, utöver kontaktakten via kulturombuden, utveckla dialogen direkt med barn och ungdomar för att öka elevinflytandet över utbudet. Norrtälje museer är en ny verksamhet och kommer framöver att fortsätta på den inslagna vägen med många stadsvandringar/guidade turer samt en fortsättning av lovaktiviteterna. Organisationen har även initierat fortbildning av lärare i samarbete med Stockholms länsmuseum. Mer långsiktiga planer finns på att anställa och utbilda sommarjobbare inom kulturarv för att bemanna hembygdsgårdar och friluftsmuseer på sommaren.

I allians för Norrtälje kommuns 88-punktsprogram är målet att kulturskolan ska bredda sin verksamhet till att förutom musikundervisning innefatta dans, teater och musikproduktion.

Man vill även *utveckla kulturutbudet inom skola, vård och omsorg*. Ett arbete och en dialog mellan Barn- och utbildningskontoret och Kultur- och fritidskontoret har påbörjats för att se hur dessa ambitioner kan realiseras. Ett utvecklingsområde är att fortsätta att etablera det kulturstrategiska samarbetet mellan Barn och utbildningskontoret och Kultur- och fritidskontoret. Förutom de uppdrag som det samarbetas kring för kultur inom förskola och skola så startades ett pilotprojekt med "Dansa utan krav" hösten 2019. Det är en satsning för att motverka psykisk ohälsa bland unga genom dans vilken bygger på forskningsresultat av forskaren Anna Duberg. Projektet utvärderas och slår det väl ut hoppas vi kunna utvidga det att nå fler.